

ROOD SEIN

VOOR DE AMMONIAK-TREIN

Deze krant is een initiatief van het SP-MilieuAlarmteam E milieualarm@sp.nl | www.sp.nl/mat

AMMONIAK-TREIN VAN HET SPOOR NU OOK IN LIMBURG!

De productie van kunstmest is door DSM van IJmuiden naar Geleen verplaatst. Daardoor is nu een groot deel van Nederland voortaan gevrijwaard van ammoniaktransport. Echter, er zullen nog steeds transporten plaatsvinden van Geleen naar Duitsland en België. Circa 61.000 ton ammoniak zal komende jaren dwars door dichtbevolkte gebieden als Geleen, Sittard, Venlo en Maastricht rijden. Dat zijn zo ongeveer 3000 wagons per jaar. In deze krant vindt u informatie over ammoniak-transporten en wat u ertegen kunt doen.

TREINRAMP MET GEVAARLIJK GAS

Ook de overheid bestempelt het vervoer van ammoniak als zeer risicovol. Daarom zijn er gelukkig veel goede veiligheidsmaatregelen van kracht. Wagons hebben een dikke wand van 1,5 centimeter, voorzien van goede afsluitende deksels. Toch

is een ongeluk niet uit te sluiten, zoals recent in Italië is gebeurd. De badplaats Viareggio werd 30 juni 2009 getroffen door een ramp van ongekende omvang. Zeker veertien mensen kwamen om het leven toen twee wagons van een vrachttrein met vloeibaar gas rond middernacht ontspoor-

den en explodeerden in het centrum van de stad.

Zolang de ammoniak onder hoge druk in de wagon blijft, is er niets aan de hand. Als het echter misgaat, zijn de gevolgen nauwelijks te overzien. Vrijkomend ammoniak verspreidt zich razendsnel en leidt tot ernstige luchtwegbeschadigingen. Bij een groot ongeluk kunnen binnen een straal van 1500 meter vele doden en gewonden vallen. Wekelijks rijden er enkele ammoniaktransporten door uw gemeente. De SP vindt dat u recht heeft om deze gevaren te kennen. Wij willen samen met u zorgen dat deze transporten binnenkort tot het verleden behoren! •

Slachtoffers ontvluchten de rampplek in Viareggio, 30 juni 2009

Foto: EPS / Rex Features / Hollandse Hoogte

Eind 2009 stopt het vervoer van ammoniak per spoor van Geleen naar DSM-IJmuiden. Na een lange strijd is besloten dat de productie van kunstmest definitief wordt verplaatst naar de fabriek in Geleen. Niet langer gaat zo'n 100.000 ton ammoniak door dichtbevolkte gebieden als Sittard, Roermond, Eindhoven, Den Bosch, Utrecht, Amsterdam en Haarlem. Dat is goed nieuws en een rechtstreeks gevolg van de jarenlange actie van de SP 'Rood sein voor de Ammoniak-trein'. Maar het is nog geen tijd om op de lauweren te rusten. Nog steeds blijven ammoniaktreinen door Limburg rijden. Dat moet stoppen.

Rood Sein voor de Ammoniak-trein!
Tekenen op www.sp.nl/roodsein

DSM MOET VERANTWOORD ONDERNEMEN WAAR MAKEN

PRODUCEER AMMONIAK WAAR HET VERWERKT WORDT!

Ammoniak staat bij het Ministerie van Verkeer en Waterstaat op het lijstje van de drie gevaarlijkste stoffen die op grote schaal door Nederland vervoerd worden, naast chloor en LPG. Een goede reden om er niet mee te slepen. En dat hoeft ook niet. Ammoniak kan overal geproduceerd worden, dus ook op de plaats waar het verwerkt moet worden. De ammoniaktreinen die door Nederland rijden, dienen enkel het streven van DSM om zo flexibel

Foto: Peter Hilz / Hollandse Hoogte

mogelijk te zijn en daardoor maximale winsten te boeken. Wij zeggen: laat DSM ammoniak produceren waar het direct verwerkt kan worden. Zo voorkomen we dat het een keer echt fout gaat met een transport. DSM zegt ethische waarden te hantieren bij zijn verantwoord ondernemen. Onze oproep aan luidt DSM daarom: Neem uw maatschappelijke verantwoordelijkheid en stop het blootstellen van Limburgers aan onnodig groot gevaar! •

“KANS OP RAMP IS 1 OP DE 200.000” GEMEENTEN VRAGEN OVERHEID VERGEEFS OM ACTIE

Ammoniaktransporten zijn gevaarlijk. En daarom bemoeit de overheid zich actief met dit onderwerp door veiligheidsmaatregelen in te stellen. Maar volgens de gemeenten zou de overheid meer moeten doen. Gemeenten nemen een belangrijke positie in bij het waken over de veiligheid. Enkele burgemeesters hebben dan ook al te kennen gegeven erg ongelukkig te zijn met de ammoniaktransporten door hun stad of dorp. Zij gaven duidelijk aan dat een ongeluk zó kan gebeuren en makkelijk tot een ramp kan leiden.

Foto: Bart Muhi / Hollandse Hoogte

Dit bleek nog maar eens begin deze eeuw. Op 11 augustus 2000 rijdt een goederentrein met chemicaliën te snel bij de Belgische grens ter hoogte van Maastricht. Zes van de twaalf wagons kantelen. Het Belgische dorp Visé moest ontruimd worden vanwege een lekkende wagon. Dat dit vaker kan gebeuren wordt bevestigd door hoogleraar veiligheid en rampenbestrijding Ben Ale van de TU Delft. Een ramp met een trein met gevaarlijke stoffen valt in Nederland niet uit te sluiten, zo geeft hij aan in het AD van 30 juni 2009: “De kans daarop is één op de 200.000.”

“EEN TIKKENDE TIJDBOM”

Dat is een tamelijk hoge kans als men bedenkt hoeveel ammoniak-treinen er passeren en wat de gevolgen van een

ongeluk kunnen zijn. “Het is een tikkende tijdbom”, zegt ook Alexander Vervoort van de SP in Venlo. “Elke week is er wel een incident op dat rangeerterrein Venlo. Zo was er mei van dit jaar een bijna-ongeluk, een goederentrein en een passagierstrein raakten elkaar net niet. Een verhuizing van het rangeerterrein kost zo’n 370 miljoen euro en dat geld is er niet direct.”

Dat het wel vaker fout gaat op het rangeerterrein bij Venlo is dit jaar al ruimschoots gebleken: 20 januari, brand in een locomotief; 10 juni, een trein negeert rood sein; 15 juni, een trein rijdt met een defect wiel; en als klap op de vuurpijl, 29 septem-

ber, een trein rijdt door het stootblok heen, ontspoord en vliegt in brand. In alle gevallen ging het om treinen zonder gevaarlijke lading. Maar het had net zo goed om een ammoniaktrein kunnen gaan. En dan waren de gevolgen wellicht niet te overzien geweest. Tot nu toe blijft de noodkreet van de gemeenten echter zonder consequenties. De regering grijpt niet in.

Wat de SP betreft moet er een zorgvuldige afweging gemaakt worden tussen economie, milieu en veiligheid voor de omwonenden. Dit moet er uiteindelijk toe leiden dat grootschalige ammoniaktransporten voorgoed zullen verdwijnen •

“NOG EVEN EN DAN IS HEEL NEDERLAND VRIJ VAN DE AMMONIAKTREIN!”

EEN GESPREK MET SP-KAMERLID REMI POPPE

“De overheid moet er op gewezen worden dat het karwei nog niet klaar is. De ammoniak-trein moet ook Limburg uit”, zegt SP-Kamerlid Remi Poppe. Poppe strijdt al vele tientallen jaren voor veilig vervoer van gevaarlijke stoffen.

De strijd tegen de chloortrein is behoorlijk succesvol geweest.

Hoe is dat in zijn werk gegaan?

“We hebben als SP samen met de mensen jarenlang actie gevoerd, in alle gemeenten waar die trein doorheen reed. De druk op de Tweede Kamer werd daardoor zo groot dat de andere partijen er niet meer omheen konden. In 2002 is toen een voorstel van SP-Kamerlid Krista van Velzen aangenomen. Vier jaar later reed de laatste chloortrein door Nederland. Een prachtig resultaat!”

En de ammoniaktrein, die is nu toch ook zo goed als verdwenen?

“Het vervoer van ammoniak per spoor tussen DSM-fabrieken in Sittard en Velsen in Noord-Holland stopt per 31 december 2009. De SP heeft een rondgang gemaakt langs alle gemeenten langs de spoorlijn Sittard-Velsen. Dit resulteerde in het Manifest “Rood sein voor de Ammoniak-trein”. Die is indertijd ondertekend door burgemeesters en wethouders langs dit traject. Ook twee wethouders van Sittard en Roermond tekenden daarvoor mee. Noord-Brabant, Utrecht en Noord-Holland zijn sindsdien gevrijwaard van rampen met Ammoniak.”

Het werk is nu gedaan?

“Nee, in Limburg zullen de ammoniak-treinen blijven rijden als we niets doen. DSM houdt namelijk nog zo’n 100.000 ton ammoniak over als restproduct van hun productieproces. Zo ongeveer de

Foto: Michel de Groot / Hollandse Hoogte

helft daarvan wordt verwerkt in de nieuwe kunstmestfabriek in Sittard, dat is het deel dat vroeger per spoor dwars door Nederland naar Velsen ging. Maar het andere deel, dat willen ze verkopen aan bedrijven in Duitsland en België. En dat moet over het spoor worden vervoerd, door de steden als Geleen, Sittard, Venlo en Maastricht.”

Maar je kunt DSM toch ook niet met die ammoniak laten zitten?

“Dat hoeft ook niet. Er zijn verschillende opties, die minder gevaarlijk zijn als ver-

voer per spoor. Bijvoorbeeld door transport via buisleidingen onder de grond. Dat is al een stuk veiliger dan per trein dwars door de stad. Ook kan gekozen worden voor de oplossing zoals die voor de nieuwe kunstmestfabriek is gebeurd. Breng productie dichters naar de grondstof, zodat vervoer niet nodig is.”

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de ammoniaktreinen niet meer in Limburg rijden?

“Nog één keer actievoeren. Als je ziet hoe succesvol de acties in het verleden zijn geweest, is dit het moment om door te pakken. Daarom gaat de SP opnieuw een manifest opstellen, waarmee we langs de deuren gaan. Naast bewoners zullen we ook de burgemeesters en wethouders van de plaatsen waar de ammoniaktrein rijdt vragen dit te ondertekenen.

Foto: Govert de Roos

Remi Poppe

Samen zetten we zo de seinen op rood voor de ammoniaktrein. Tekenen kan ook op www.sp.nl/roodsein.” •

SP-MILIEUALARMTEAM

De crisis is ook slecht voor het milieu. Het blijkt dat bedrijven om financiële redenen het steeds vaker niet zo nauw nemen met het milieu. De SP wil daar wat aan doen en daarom is het SP-MilieuAlarmTeam opgericht, een vijfkoppig team van specialisten en Kamerleden. Ziet u iets dat – wat milieu betreft – het daglicht niet kan verdragen? Dan verzoeken wij u dat (eventueel anoniem) te melden bij het MilieuAlarmTeam. Alle meldingen worden sowieso vertrouwelijk behandeld.

TEGEN AFBROKKELENDE HANDHAVING

De overheid laat veel stekken vallen als het gaat om de controle op de naleving van milieuwetten. De handhaving brokkelt steeds verder af en daarom hebben de bedrijven vrij spel. Nieuwe milieucriminelen grijpen hun kans. Dumping van afval in arme landen komt op grote schaal voor. Er wordt gerommeld met vervuilde grond en baggerspecie. Meer dan de helft van de afvaltransporten is illegaal. De handhavers staan met hun handen in het haar bij ernstige overtredingen. Het gebrek aan menskracht is catastrofaal voor de handhaving.

MILIEUSCHANDALEN

Dankzij samenwerking met direct betrokkenen – arbeiders en omwonenden – heeft de SP sinds begin jaren negentig van de vorige eeuw vele milieuschandalen aan de kaak kunnen stellen. En met resultaat:

- **Het asbestbedrijf Eternit in Goor liet haar arbeiders werken in ruimtes met vrij rondwarrelend asbest. As best is nu als grondstof verboden. Voor asbestverwijdering zijn er scherpere regels gekomen.**
- **Jaar na jaar raasden er chloor- en ammoniaktreinen door dichtbevolkte steden. Deze treinen zijn nu gestopt.**
- **In de houtverduurzaming werden giftige metalen toegepast. Dat is nu verboden.**
- **Afvalverwerkers dumpten op grote schaal giftige chemicaliën in het milieu. Nu is er wetgeving die de afvalverwerkers aan banden legt en onverantwoord gedrag strafbaar stelt.**
- **We spoorden oude afvalstorten op. Niet zelden waren die bedreigend voor de gezondheid van omwonenden en voor de kwaliteit van het grondwater.**

HET SP-MILIEUALARMTEAM

Om te voorkomen dat er terugvallen wordt in oude fouten, willen we dat er in plaats van bezuinigd juist geïnvesteerd wordt in de controle en handhaving. Het aantal

Het MilieuAlarmTeam bestaat uit SP-Kamerlid Paulus Jansen (links), de deskundigen Wiel Senden en Patrick van Lunteren (midden) en de SP-Kamerleden Krista van Velzen en Remi Poppe (rechts).

handhavers moet omhoog en niet omlaag zoals de regering wil. In veel gemeenten verdwijnen de Buitengewone Opsporingsambtenaren. Een heel slechte zaak. Deze milieuspecialisten hebben veel kennis en die dreigt nu verloren te gaan. Dit leidt vroeg of laat weer tot illegale dumpingen en gerommel met afval, water en bodem. Kleine besparingen voor de bedrijven nu, leiden tot grote maatschappelijke kosten voor de overheid op termijn.

Daarom is het SP-MilieuAlarmTeam opgericht: om voor natuur en milieu op te

komen, om te zorgen dat onverantwoord gedrag niet onbestraft blijft en om te voorkomen dat de gemeenschap straks voor grote kosten wordt gesteld. Dus wanneer u iets ziet wat het Milieu Alarmteam moet weten, dan kunt u contact met ons opnemen. Mensen op de werkvloer, vrachtwagenchauffeurs, omwonenden van stortplaatsen en afvalverwerkende bedrijven, en ook handhavers die zich geen raad meer weten met hun kennis, bieden we de mogelijkheid hun inzichten met ons te delen. Indien gewenst kunnen de meldingen anoniem worden gedaan. •

CONTACT

milieualarm@sp.nl
www.sp.nl/mat

